

آفات و بیماری‌های گیاهی

جلد ۷۰، شماره ۱، شهریور ۱۳۸۱

گزارش‌های کوتاه علمی

معرفی گونه‌هایی از کنه‌های شکارگر خانواده *Phytoseiidae* از استان آذربایجان شرقی. داود شیردل ترکمبور، کریم کمالی، هادی استوان و مسعود اربابی. دانشگاه آزاد اسلامی تهران، واحد علوم و تحقیقات، گروه گیاه‌پزشکی دانشکده کشاورزی دانشگاه تربیت مدرس و بخش تحقیقات جانور شناسی موسسه تحقیقات آفات و بیماری‌های گیاهی

کنه‌های شکارگر خانواده *Phytoseiidae*، از جمله دشمنان طبیعی کنه‌های زیان‌آور گیاهی مثل کنه‌های *Tetranychidae* و بعضی از حشرات آفت هستند. نتایج مربوط به استفاده از آنها در برنامه‌های کنترل بیولوژیک و مدیریت تلفیقی آفات (IPM) قابل توجه می‌باشد. در طی سال‌های ۸۰-۱۳۷۷، به منظور بررسی تنوع گونه‌ای کنه‌های خانواده *Phytoseiidae* در استان آذربایجان شرقی اقدام به جمع‌آوری و شناسایی آنها از مناطق مختلف استان گردید. برای این منظور نمونه‌هایی از قسمت‌های مختلف انواع گیاهان (زراعی، باغی و نیز علف‌های هرز) و خاک تهیه و به آزمایشگاه منتقل شد. با استفاده از بررسی دقیق نمونه‌ها به کمک استرئو میکروسکوپ و قیف برلز اقدام به جمع‌آوری کنه‌ها و نگهداری آنها در الکل ۷۵ درصد گردید. در نهایت از آنها برای آرایه‌شناسی میکروسکوپی تهیه شد تا دقیقاً مورد شناسایی قرار گیرند. نام علمی صحیح کنه‌های فیتوزنید با استفاده از منابع مختلف تعیین شدند. تمام نمونه‌ها جهت تائید برای پروفیسور Ragusa در ایتالیا و دکتر Ueckermann در آفریقای جنوبی ارسال شد. طی این مطالعه در ۲۲ گونه متعلق به ۸ جنس شناسایی شدند. از میان آنها ۵ گونه برای استان آذربایجان شرقی، ۸ گونه برای ایران ثبت جدید و ۴ گونه برای فون دنیا

جدید می‌باشند. وضعیت آنها از نظر فونستیک به ترتیب علامت‌های (*), (**), (***) مشخص گردیدند. فهرست گونه‌های شناسایی شده بشرح زیر می‌باشند.

1. <i>Amblyseius bicaudus</i> * Wainstein	12. <i>N. tauricus</i> ** Livshitz & Kuznetsov
2. <i>A. nr. Stramenti</i> ** Karg	13. <i>N. zwolferi</i> * (Dosse)
3. <i>A. obtusus</i> ** (Koch)	14. <i>Paraseiulus talbii</i> (A.-H.)
4. <i>A. shojaii</i> *** n. sp.	15. <i>P. triporus</i> ** Livshitz & Kuznetsov
5. <i>Euseius finlandicus</i> (Oudemans)	16. <i>Phytoseius tropicalis</i> * Daneshvar
6. <i>Kampimodromus aberrans</i> (Oudemans)	17. <i>P. ciliatus</i> * Wainstein
7. <i>Kuzinellus Parsii</i> *** n. sp.	18. <i>Typhlodromus cottoneastri</i> ** Wainstein
8. <i>Neoseiulus daneshvari</i> *** n. sp.	19. <i>T. iranensis</i> Denmark & Daneshvar
9. <i>N. arbabii</i> *** n. sp.	20. <i>T. kettanehi</i> Dosse
10. <i>N. astutus</i> Begliarov	21. <i>T. tubifer</i> * Wainstein
11. <i>N. cucumeris</i> ** (Oudemans)	22. <i>Typhloseiulus oskuensi</i> *** n. sp.

معرفی *Diaphania indica* (Saunders) (Pyralidae: Pyraustinae) به عنوان اولین

گزارش برای فون بال پولک‌داران ایران. پیمان نامور و هلن عالی‌پناه. مرکز تحقیقات کشاورزی جیرفت، مؤسسه تحقیقات آفات و بیماری‌های گیاهی تهران.

ضمن بررسی فون آفات گلخانه‌های منطقه جیرفت یک گونه پروانه آفت جدید مشاهده شد که تحت عنوان *Diaphania indica* (Saunders, 1851) شناسایی شده و برای اولین بار از ایران گزارش می‌شود. این گونه که در برخی منابع به نام *Glyphodes indica* (Saunders) و *Margaronia indica* (Saunders), *Palpita indica* (Saunders) آمده است، از جنوب آسیا (عربستان سعودی) تا استرالیا، سودان، بترف مرکز و جنوب آفریقا انتشار دارد و در اروپا و آسیا به لحاظ خسارتی که به گیاهان تیره کدوئیان (Cucurbitaceae) وارد می‌سازد، حائز اهمیت می‌باشد. این گونه در سطح منطقه جیرفت نیز با جمعیت بالا در تمام گلخانه‌های خیار یافت می‌شود و از برگ، ساقه، گل و میوه گیاهان تیره کدوئیان، نظیر خیار، خربزه و طالبی تغذیه می‌کند. نکته حائز اهمیت این است که طی بررسی‌های بعمل آمده